

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА ТУРЕЦЬКОЇ МОВ

КІЩЕНКО Ю.В.

ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ТА МЕТОДИКИ ЇЇ ВИКЛАДАННЯ

Методичні рекомендації для студентів

напряму підготовки: 6.020303 Філологія (англійська мова та література)*.

Спеціалізація: турецька мова;

спеціальностей: 7.02030302 Мова і література (англійська).*

Спеціалізація: турецька мова;

8.02030302 Мова і література (англійська).

УДК 811.111 : 371. 3 (07)

Обговорено на засіданні кафедри англійської та турецької мов
Протокол № 4а від 17 грудня 2012 р.

Розглянуто на засіданні навчально-методичної ради факультету перекладознавства
Протокол № 4а від 20 грудня 2012 р.

Схвалено науково-методичною радою ХДУ
Протокол № 3 від 20.12.12

Рекомендовано до друку Вченою радою ХДУ
Протокол № 7 від 18.02.13

Укладач: Кіщенко Ю.В. – кандидат педагогічних наук, доцент

I. ПІДГОТОВКА ДО ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ

1.1. Вихідні положення Стандарту вищої освіти **МОНМС** України про державний екзамен.

Відповідно до Стандарту вищої освіти МОНМС України в ХДУ вибрано структуру завдань державної атестації випускників згідно з наступним варіантом: державний екзамен з англійської мови та методики викладання іноземної мови (ОКР «Бакалавр»), комплексний державний екзамен з англійської мови, зарубіжної літератури та турецької мови (ОКР «Спеціаліст», «Магістр»).

Державний екзамен включає завдання з нормативних дисциплін «Лексикологія», «Методика викладання англійської мови», «Стилістика англійської мови», «Теоретична граматика», «Історія англійської мови», «Теоретична фонетика», «Країнознавство».

1.2. Цілі й функції державного екзамену

Державний екзамен повинен визначати рівень засвоєння студентами матеріалів наведених вище філологічних дисциплін, уміння самостійно аналізувати складні явища та процеси, активно використовувати набуті знання в своїй професійній діяльності.

Державний екзамен є продовженням навчально-виховного процесу, складовою частиною завершального етапу підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.020303 Філологія (англійська мова та література)*. Спеціалізація: турецька мова, спеціальностей 7.02030302 Мова і література (англійська)*. Спеціалізація: турецька мова, 8.02030302 Мова і література (англійська)*

Цілі державного екзамену зумовлюють і його функції. Головною з них є контроль та оцінка рівня знань з англійської мови та методики її викладання, турецької мови, отриманих студентом протягом навчання.

Реалізація цієї функції припускає перевірку методологічних та теоретичних принципів, проблем і положень наведених вище дисциплін, а також уміння їх використовувати при аналізі філологічних явищ і в практичній діяльності.

Важливе значення має функція виявлення навичок вирішення практичних завдань, конкретного аналізу проблемних ситуацій.

Державний екзамен виконує ще й важливу виховну функцію.

У конкретному вираженні вона виявляється в умінні студента самостійно, логічно й послідовно висловлювати свої професійні переконання, здійснювати самоконтроль та критично оцінювати власні знання та навички.

Державний екзамен, за умов всебічного аналізу його результатів, дозволяє найбільш вичерпно з'ясувати позитивний досвід та недоліки в організації, змісті й методиці викладання фахових філологічних і методичних дисциплін, а також самостійної роботи студентів.

Усе це дає можливість визначити конкретні заходи щодо вдосконалення викладання, намітити шляхи для поліпшення взаємозв'язку та спадкоємності в їх викладанні.

Таким чином, державний екзамен у значно більшій мірі, ніж курсові іспити, є засобом всебічного впливу на особистість студента й має контрольну, пізнавальну та виховну функції.

1.3. Загальні вимоги до організації державного іспиту

Організаційна підготовка до державного екзамену проводиться згідно з розпорядженням ректора університету. Кафедра англійської та турецької мов разом з навчальним відділом, деканатом факультету перекладознавства організує підготовку до державного екзамену за заздалегідь розробленим планом.

Для підготовки й складання державних іспитів виділяється не менше п'яти навчальних днів, протягом яких організується читання оглядових лекцій, проведення групових та індивідуальних консультацій.

1.4. Формування Державних екзаменаційних комісій (ДЕК)

Прийом державного екзамену здійснюється Державною екзаменаційною комісією. Державна екзаменаційна комісія формується щорічно на період проведення іспиту в межах Державної екзаменаційної комісії за спеціальністю з числа професорсько-викладацького складу кафедр факультету перекладознавства в кількості чотирьох осіб на чолі з головою - висококваліфікованим фахівцем в області англійської мови та методики її викладання, який має вчений ступінь або звання. Персональний склад комісії затверджується ректором університету не пізніше, ніж за місяць до початку державного екзамену. Голова Державної екзаменаційної комісії з державного екзамену затверджується ректором за узгодженням з деканом і навчальним відділом.

1.5. Про перелік документів та їх підготовку для ДЕК

У Державну екзаменаційну комісію до початку державного екзамену подаються такі документи:

- наказ ректора (декана факультету перекладознавства) про допуск студентів до

державного іспиту;- довідка про виконання студентами навчального плану й отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових робіт тощо.

Для оформлення протоколів Державної екзаменаційної комісії призначається секретар.

1.6. Розклад державного екзамену та формування складу екзаменаційних студентських груп

Розклад державного екзамену складається деканатом факультету перекладознавства разом з навчальним відділом університету, затверджується проректором з навчальної та науково-педагогічної роботи й доводиться до відома всіх учасників державного екзамену не пізніше, ніж за місяць до його початку.

Списки навчальних груп складаються деканатом відповідно до затвердженого розкладу. Кожна ДЕК приймає за день тільки одну екзаменаційну групу.

Для складання державного іспиту навчальним відділом спеціально виділяються й закріплюються за ДЕК постійні аудиторії.

1.7. Вибіркова тематика оглядових лекцій

Оглядові лекції під час підготовки до комплексного державного іспиту не повинні бути:

- простим повторенням прочитаних раніше тем з визначених дисциплін;
- коротким та поверховим викладенням програмних тем навчальних курсів;
- відповідями на питання екзаменаційних білетів.

Ураховуючи кількість відведених на оглядові лекції годин, лектору необхідно будувати їх на таких засадах:

- лекції повинні мати цілеспрямований, методологічний характер з використанням найсучасніших досягнень філології та методики;
- розкрити спадкоємність та взаємозв'язок дисциплін, питання програм яких включені до державного екзамену;
- здійснити органічний зв'язок теоретичних і практичних питань щодо професійної підготовки студентів.

Таким чином, оглядові лекції повинні допомогти студентам розібратися з найбільш складними питаннями фахових дисциплін.

Формуючи тематику оглядових лекцій, треба першочергову увагу приділяти висвітленню декількох вузлових, найбільш важких, актуальних і одночасно складних для самостійного вивчення студентами проблем.

Виходячи з обмеженого часу, виділеного на оглядові лекції, доцільно будувати їх

на основі курсів «Лексикологія», «Методика викладання англійської мови», «Стилістика англійської мови», «Теоретична граматика», «Історія англійської мови», «Теоретична фонетика», «Країнознавство».

1.8. Методика проведення консультацій (індивідуальних і групових)

Під час підготовки до іспитів велику роль відіграють консультації. Зазвичай кожній групі дають одну передекзаменаційну консультацію з кожного модулю державного екзамену.

На консультації пропонуються методичні рекомендації з організації самостійної роботи в період підготовки до державного іспиту:

Важливо також ознайомити студентів:

- з обсягом вимог, що висуваються на іспиті;
- з характером питань екзаменаційних білетів, користуючись при цьому навчальними програмами з відповідних курсів.

На консультації викладач розповідає студентам:

- про принципи групування питань в екзаменаційних білетах;
- про місце (аудиторії), час та порядок проведення іспиту;
- про режим роботи в дні підготовки до іспиту, включаючи режим роботи бібліотеки;
- про методичні вказівки до підготовки і проведення комплексного державного іспиту за фахом.

Кожний студент може задавати свої питання під час проведення консультації. Доцільно також проаналізувати найбільш поширені помилки, які допускали студенти в попередніх групах на державному іспиті.

Окрім групових консультацій, у міру необхідності, проводяться й індивідуальні. Для цього на кафедрі англійської та турецької мов складається графік консультацій та організуються чергування викладачів. Про це своєчасно інформуються студенти.

В цей же період на допомогу студентам в читальному залі № 5 бібліотеки університету організуються виставки методичної літератури, навчальних посібників, альбомів наочних посібників, таблиць тощо. Студентам надається також можливість користуватися під час підготовки до комплексного держіспиту аудиторіями з комп'ютерною технікою.

1.9. Методичні рекомендації з підготовки екзаменаційних питань

Підготовка і формування екзаменаційних білетів є одним з найбільш складних і відповідальних питань. При їх формуванні можна користуватися двома різними підходами.

Перший полягає у збереженні специфіки кожної дисципліни. Це полегшує вирішення організаційних моментів: питання оглядових лекцій, проведення консультацій, підведення підсумків іспитів тощо. Але можливе дублювання окремих питань.

Другий підхід – комплексний, системний, являє собою синтез усіх наскрізних проблем фахової підготовки. У цьому випадку екзаменаційні питання повинні формуватися на засадах методологічного їх значення, актуальності з погляду на сучасні вимоги. Безумовно, за таким підходом частина питань може залишитися поза увагою укладачів екзаменаційних білетів. Тому доцільно включати їх в білети як самостійні питання.

1.10. Підготовка та характер екзаменаційних білетів

Іспит проводиться за білетами, складеними відповідно до програми державного екзамену. Кожний білет складається з двох питань (ОКР «Бакалавр») та трьох питань (ОКР «Спеціаліст», «Магістр»), що дає змогу перевірити знання студентів з «Лексикології», «Методики викладання англійської мови», «Стилістики англійської мови», «Теоретичної граматики», «Історії англійської мови», «Теоретичної фонетики», «Країнознавства», модулю з зарубіжної літератури (програма складається окремо кафедрою світової літератури та культури ім. О. Мішукова), а також їх практичні мовленнєві вміння висловлюватися за темами проблемних питань та моделювати запропоновані ситуації на англійській та турецькій мовах.

Білети затверджуються завідувачами випускових кафедр, науково-методичною радою, деканом факультету та проректором з навчальної та науково-педагогічної роботи.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ

2.1. Вихідні умови Тимчасового положення про державний екзамен

Державний екзамен проводиться усно в формі відповідей на питання білета (ОКР «Бакалавр») та письмово (ОКР «Спеціаліст», «Магістр»). У процесі підготовки відповідей студент може користуватися навчальними програмами з відповідних курсів для вищих навчальних закладів.

Державний іспит проводиться на відкритому засіданні комісії за наявності не менше трьох її членів; на засіданні комісії можуть бути присутні представники ректорату, деканатів.

Тривалість комплексного державного іспиту за фахом одного студента - не більше 30 хвилин. Тривалість засідання Державної екзаменаційної комісії не повинна перевищувати шести годин на день.

2.2. Методичні поради студенту з підготовки відповідей на питання екзаменаційного білета

Отримавши экзаменаційний білет, студент знайомиться із змістом питань, визначає місце кожного з них у загальній структурі фахової підготовки.

Студенту надається можливість користуватися програмами з кожної дисципліни, що включені до державного екзамену.

Визначивши логіку відповіді на питання, потрібно скласти розгорнутий план доповіді в формі окремих тез, ураховуючи при цьому зміст відповідних першоджерел та новітніх досягнень з філології та методики викладання. Важливо також визначити для себе категоріальний апарат, на основі якого буде розглядатися зміст питання.

У разі сумніву щодо розуміння сформульованих у білеті питань студент має право звернутися за поясненням до экзаменаційної комісії.

2.3. Про форму проведення державного іспиту

До початку іспиту група студентів, які складають його за розкладом у цей день, запрошується в аудиторію, де відбувається засідання ДЕК.

Голова комісії поздоровляє студентів з початком державного екзамену, знайомить їх зі складом ДЕК і коротко пояснює порядок її роботи.

Враховуючи режим роботи комісії, до іспиту запрошуюються одночасно не більше 5-ти студентів. Кожному з них для підготовки відповідей виділяють окремий стіл. Необхідні записи студент робить на стандартних аркушах, що видаються комісією.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДЛЯ ОКР «БАКАЛАВР»

Оцінка "5 (А) відмінно" виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: глибокий та повний аналіз теоретичних положень, зрілість міркувань із теоретичних проблем, уміння охарактеризувати відповідні мовні явища, показати зв'язок теоретичного курсу з практикою.

2. Друге питання: студент у повному обсязі викладає вивчений матеріал, дає правильні визначення понять, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично, навести свої приклади, опрацювавши різні джерела інформації і творчо використавши їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних рішень та вміння аргументовано висловлювати свою точку зору. Володіння в повному обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою. Допускаються 2-3 граматичні та лексичні помилки.

Оцінка "4,5 (В) добре" виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: студент добре знає теоретичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Допускаються 1-2 мовні помилки.

2. Друге питання: вміння висловлювати свою точку зору, вживати правильно граматичні конструкції. Викладення матеріалу без стилістичних огріхів та вміння висловити й граматично обґрунтувати свою точку зору. Володіння в достатньому обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою. Допускаються 1-2 граматичні та лексичні помилки.

Оцінка "4 (С) добре" виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: студент добре знає теоретичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Допускаються 2-3 мовні помилки.

2. Друге питання: вміння висловлювати свою точку зору. Володіння в достатньому обсязі базовим лексичним словником, передбаченим програмою. Допускаються 2-4 граматичні та лексичні помилки.

Оцінка "3,5 (D) задовільно" виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: викладення матеріалу не в повному обсязі, неглибоке володіння теоретичним та практичним матеріалом. Допускаються 4-5 мовні помилки.

2. Друге питання: тема розкрита без використання активного та пасивного, лексичного та граматичного матеріалу. Студент висловлює особисте ставлення до проблеми поверхово. Допускаються 3-4 помилки.

Оцінка "3 (Е) задовільно" виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: досить поверхове викладення матеріалу, неповне розкриття суті даного мовного явища. Допускаються 5-6 мовних помилок.
2. Друге питання: студент подає матеріал, без аргументації своїх висновків, без своїх прикладів і не завжди адекватно використовує знання в практичній частині. Допускаються 3-5 мовні помилки.

Оцінка "2 (FX) незадовільно" виставляється за таких умов:

1. Перше теоретичне питання: студент слабо володіє матеріалом, відтворює лише основні положення, знає окремі фрагменти, що складають незначну частину матеріалу. Допускається більше, ніж 7 мовних помилок.
2. Друге питання: невміння висловити та аргументувати свою точку зору на запропоновану тему через недостатній словниковий запас. Допускається більше, ніж 6 мовних помилок.

Оцінка "1 (X) незадовільно" виставляється за таких умов:

- Перше теоретичне питання: студент зовсім не володіє матеріалом, відтворює лише деякі положення, але тільки за підказками викладача. Допускаються грубі мовні помилки.
- Друге питання: невміння висловити та аргументувати свою точку зору на запропоновану тему через недостатній словниковий запас та незнання програмного матеріалу. Допускаються грубі мовні та граматичні помилки.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДЛЯ ОКР «СПЕЦІАЛІСТ», «МАГІСТР»

Оцінка "5 (А) відмінно": 100-95% правильно виконаних завдань.

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: глибокий та повний аналіз теоретичних положень, зрілість міркувань із теоретичних проблем, уміння охарактеризувати відповідні мовні явища.
2. Друге питання: студент у повному обсязі викладає вивчений матеріал, надає правильні визначення понять, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично, навести свої приклади, опрацювати різні джерела інформації і творчо використовувати їх при відповіді, виявляти здатність до оригінальних рішень та демонструвати вміння аргументовано висловлювати свою точку зору. Студент володіє базовим лексичним словником у повному обсязі та допускає 2-3 граматичні та лексичні помилки.

Оцінка "4,5 (В) добре": 94-76% правильно виконаних завдань.

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: студент добре володіє теоретичним матеріалом, надає визначення поняттям, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати

набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань і допускає 1-2 мовні помилки.

2. Друге питання: вміє висловлювати свою точку зору, вживає правильно граматичні конструкції, викладає матеріал без стилістичних огріхів. Демонструє володіння базовим лексичним словником у достатньому обсязі та допускає 1-2 граматичні та лексичні помилки.

Оцінка “4 (C) добре”: 94-76% правильно виконаних завдань.

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: студент добре знає теоретичний матеріал, надає визначення поняттям, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань, допускає 2-3 мовленнєві помилки.
2. Друге питання: вміє висловлювати свою точку зору, володіє базовим лексичним словником у достатньому обсязі, допускає 2-4 граматичні та лексичні помилки.

Оцінка”3,5 (D) задовільно”: 75-50% правильно виконаних завдань.

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: викладає матеріал не в повному обсязі, демонструє поверхневе володіння теоретичним та практичним матеріалом, допускає 4-5 мовленнєвих помилок.
2. Друге питання: тема розкрита без використання активного та пасивного лексичного та граматичного матеріалу. Студент висловлює особисте ставлення до проблеми поверхнево та допускає 3-4 помилки.

Оцінка”3 (E) задовільно”: 75-50% правильно виконаних завдань.

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: досить посереднє викладання матеріалу, неповне розкриття суті мовного явища. Студент припускається 5-6 мовленнєвих помилок.
2. Друге питання: студент знає матеріал без аргументації своїх висновків, не наводить прикладів і не завжди адекватно використовує знання у практичній частині. Допускаються 3-5 мовленнєвих помилок.

Оцінка”2 (X) незадовільно”: менше 50% правильно виконаних завдань.

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

1. Перше теоретичне питання: студент слабо володіє матеріалом, відтворює лише основні положення, наводить окремі фрагменти, що складають незначну частину матеріалу, допускає більш ніж 7 мовленнєвих помилок.

2. Друге питання: невміння висловити та аргументувати свою точку зору на запропоновану тему через недостатній словарний запас. Допускається більш ніж 6 мовленнєвих помилок.

2.5. Оформлення результатів державного екзамену

Рішення щодо оцінки знань студента приймається Державною екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. За умов рівності кількості голосів вирішальним є голос голови.

Результати комплексного державного іспиту за фахом визначаються оцінками „відмінно“, „добре“, „задовільно“, „незадовільно“.

Студентам, які не склали комплексний державний іспит за фахом з поважних причин (підтверджених документально), ректором університету може бути надана можливість складання іспиту під час підготовки до інших державних іспитів, а також захисту дипломної роботи.

Протоколи засідання Державної екзаменаційної комісії, залікові книжки з проставленими в них оцінками підписуються головою і членами комісії.

Ш. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ

3.1. Методика аналізу та оголошення результатів комплексного державного іспиту

Результати комплексного державного іспиту за фахом оголошуються студентам у день його проведення після оформлення протоколів Державної екзаменаційної комісії. При цьому дається загальна оцінка відповідей студентів, відзначаються найбільш яскраві з них, характеризується рівень фахової підготовки студентів.

3.2. Звіт про результати іспиту

Після закінчення роботи Державної екзаменаційної комісії її голова складає звіт. Підсумки державного екзамену обговорюються на засіданнях Вченої ради університету, Вченої ради факультету перекладознавства, кафедри англійської та турецької мов.

3.3. Реалізація висновків і рекомендацій Державної екзаменаційної комісії

Ректорат, Вчена рада факультету перекладознавства, кафедра англійської та турецької мов за підсумками комплексного державного іспиту за фахом розробляють і здійснюють відповідні заходи, спрямовані на подальше вдосконалення викладання фахових дисциплін в університеті, підвищення якості підготовки фахівців-філологів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ

освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»

Питання з англійської мови

I. Теоретична фонетика

1. Артикуляційна база англійської мови.
2. Фонологічний аналіз звукової будови англійської мови.
3. Склад як фонологічна і фонетична одиниця.
4. Словесний наголос в англійській мові.
5. Інтонаційна система англійської мови.
6. Фоностилістика англійського мовлення.

II. Теоретична граматики

1. Загальна характеристика граматичної будови англійської мови.
2. Системні відносини у мові. Парадигматика та синтагматика.
3. Системний та структурний підходи до вивчення мови.
4. Лексичні та граматичні аспекти слова. Типи граматичного значення;
5. Граматичні категорії та їх реалізація.
6. Проблема частин мови в сучасній англійській мові.
7. Граматичні властивості іменника.
8. Граматичні категорії іменника. категорії числа та відмінка.
9. Граматичні властивості дієслова.
10. Граматичні категорії дієслова. категорія часу та категорія виду.
11. Граматичні категорії дієслова. категорія стану.
12. Субстантивні словосполучення в англійській мові.
13. Дієслівні словосполучення в англійській мові.
14. Речення. Різні підходи до вивчення речень.
15. Текст. Основні риси та категорії тексту.
16. Прагматичний підхід до вивчення мовних одиниць. Теорія мовлення.
17. Аналіз дискурсу.

III. Історія англійської мови

1. Специфічні риси германських мов.
2. Спільна германська та класична давньоанглійська системи фонем у порівнянні.
3. Фонологічні процеси у давньоанглійській мові та їх залишки в сучасній

англійській мові.

4. Іменні граматичні категорії у давньоанглійській мові та їх історичний розвиток.
5. Форми дієслова у давньоанглійській мові та їх співвідношення з формами дієслова сучасної англійської мови.
6. Історичний розвиток аналітичних форм дієслова в англійській мові.
7. Історичний розвиток неособових форм дієслова в англійській мові.
8. Лінгвістичні наслідки романського завоювання.
9. Розвиток національної літературної англійської мови.
10. Фонологічні процеси в мові й формування системи фонем сучасної англійської мови.

IV. Лексикологія

1. Етимологічний склад англійської мови.
2. Асиміляція запозичень.
3. Типи запозичень у словниковому складі сучасної англійської мови;
4. Афіксація.
6. Конверсія.
7. Скорочення.
8. Референтний та функціональний підходи до значення.
9. Полісемія.
10. Зміна значення.
11. Словниковий склад як система.
12. Синоніми.
13. Полярність значення.
14. Вільні словосполучення.
15. Фразеологія.
16. Типи словників.
17. Варіанти та діалекти англійської мови.

V. Стилїстика

1. Стилїстика в системі наук.
2. Загальнонаукові поняття стилїстики.
3. Поняття "норми" в стилїстиці.
4. Основні поняття стилїстики.

5. Поняття образу і образності в стилістиці.
6. Стиль у сучасній англійській нові.
7. Стиль та значення. Типи значень у стилістиці.
8. Проблема стилістичної диференціації сучасної англійської мови.
9. Стиль художньої літератури та його основні лінгвістичні характеристики.
10. Публіцистичний стиль, його основні лінгвістичні характеристики.
11. Стиль наукової прози, його основні лінгвістичні характеристики.
12. Офіційно-діловий стиль, його основні лінгвістичні характеристики.
13. Стилістична диференціація словникового складу сучасної англійської мови.
14. Загальна характеристика семасіологічних засобів сучасної англійської мови.
15. Стилістична семасіологія. фігури заміщення.
16. Стилістична семасіологія. фігури суміщення.
17. Виразні засоби та стилістичні прийоми синтаксису сучасної англійської мови.

VI. Країнознавство

1. Країна (територія, історія, населення) та її державний, політичний та економічний устрій:

- загальні відомості про країну, столицю, символіку, склад території, природні умови різних регіонів;
- історичні особливості розвитку країни;
- класовий та етнічний склад населення, національні та мовні особливості, міграційні процеси та проблеми, які вони продовжують;
- конурбації, їх соціальні та екологічні проблеми;
- британська монархія та її майбутнє;
- конституція країни, її законодавча, виконавча та юридична влада;
- загальна характеристика економіки. Структура промисловості та сільського господарства;
- зовнішньо-економічні зв'язки; проблема глобалізації; перспективи розвитку та негативні наслідки.

2. Освіта, культурне та суспільне життя:

- освіта (середня та вища); нові тенденції в організації освіти та змісті навчання в Об'єднаному Королівстві та США;
- свята, традиції та звички;
- життя молоді в Об'єднаному Королівстві та США.

Питання з методики викладання англійської мови

1. Методика як наука і теорія навчання іноземних мов. Загальна методика і методика навчання англійської мови.
2. Мета, завдання, форми та зміст позакласної роботи в школі. Вимоги до позакласної роботи з англійської мови.
3. Основні та допоміжні методи наукового дослідження в методиці навчання іноземних мов. Експеримент як найважливіший метод наукового дослідження.
4. Вимоги до сучасного уроку іноземної мови. Типологія уроків.
5. Принципи, методи та прийоми методики викладання іноземних мов.
6. Урок як основна форма навчально-виховного процесу. Особливості планування уроку англійської мови.
7. Зв'язок методики з лінгвістикою, педагогікою та психологією.
8. Роль і місце письма в навчанні англійської мови. Вправи для навчання каліграфії та орфографії.
9. Мета та зміст навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах. Взаємозв'язок практичної, загальноосвітньої, розвивальної та виховної цілей навчання.
10. Письмо як мета та засіб навчання. Види диктантів та методика їх проведення.
11. Контроль у навчанні іноземних мов: види, форми, функції. Вимоги до контролю навичок і вмінь для різних видів мовленнєвої діяльності.
12. Види читання. Навчання техніки читання англійською мовою на молодшому етапі. Види вправ.
13. Засоби вербальної та невербальної наочності на різних етапах навчання в школі. Технічні засоби та методика їх використання.
14. Особливості навчання аудіювання на різних етапах. Вимоги до аудіотекстів. Етапи проведення аудіювання та комплекс вправ.
15. Характеристика та можливості використання інтенсивних методів навчання іноземних мов.
16. Психологічні, лінгвістичні та комунікативні особливості монологічного мовлення.

31. Характеристика та типологія іноземної лексики. Принципи відбору активного та пасивного лексичних мінімумів.
Різновиди монологічного зв'язного висловлювання. Комплекс вправ.
17. Критичний аналіз методичної системи Г. Пальмера.
18. Особливості навчання діалогічного мовлення, характеристики ДМ. Комплекс вправ для навчання діалогічного мовлення.
19. Критичний аналіз методичної системи М. Уеста.
20. Загальна характеристика основних видів мовленнєвої діяльності, їх роль та місце в навчанні іноземних мов.
21. Критичний аналіз аудіовізуальних і аудіолінгвальних методів.
22. Психофізіологічна природа читання. Етапи навчання читання про себе на основному та старшому етапах.
23. Критичний аналіз перекладних і прямих методів навчання іноземних мов.
24. Способи семантизації нових лексичних одиниць. Етапи роботи з новою лексикою.
Види вправ.
25. Особливості навчання лексики на молодшому етапі. Поняття лексичного мінімуму.
26. Методика навчання звуків і вимови на молодшому етапі.
27. Особливості навчання граматики на основному та старшому етапах. Етапи роботи та комплекс вправ
28. Методика навчання інтонації іноземної мови. Види вправ.
29. Особливості навчання активної граматики на початковому етапі. Етапи роботи та комплекс вправ.
30. Природа труднощів сприйняття іноземного мовлення на слух, способи їх усунення.
32. Характеристика та типологія іноземної лексики. Принципи відбору активного та пасивного лексичних мінімумів.
33. Система ознайомлення учнів з новим фонетичним матеріалом.
34. Суть поняття «зміст навчання іноземної мови». Принципи відбору змісту навчання.
35. Система освіти України. Традиційні школи та навчальні заклади нового типу.
36. Основні поняття та категорії методики. Принципи, методи та прийоми навчання іноземних мов.
37. Принципи відбору активного та пасивного граматичних мінімумів. Труднощі при вивченні граматики англійської мови.

38. Етапи роботи над граматичним матеріалом. Комплекс вправ для формування та вдосконалення граматичних навичок.
39. Лінгвістичні труднощі сприйняття іноземного мовлення на слух. Етапи роботи з аудіотекстом.
40. Мовленнєві механізми аудіювання та слухові механізми сприйняття іноземного мовлення на слух.
41. Психофізіологічна природа читання. Основні завдання навчання читання на різних етапах ЗНЗ.

Орієнтована тематика проблемних питань та ситуацій

1. Системи харчування у Великій Британії, США та Україні. Особливості традиційної британської, американської та української кухні. Традиційні святкові різдвяні страви в різних культурних традиціях. Столовий етикет, правила поведінки за столом.
2. Системи освіти у Великій Британії, США та Україні. Роль сім'ї у вихованні дітей. Проблема «батьків і дітей» сучасності.
3. Переваги й недоліки покупок традиційним шляхом і через комп'ютерну мережу/за каталогом.
4. Проблеми житлозабезпечення в Великій Британії та Україні.
5. Людина, яка вплинула на ваше життя (зовнішність, риси характеру, звички).
6. Ситуація на ринку праці в Україні. Необхідні умови для отримання хорошої роботи. Персональні якості, що є запорукою успіху.
7. Переваги та недоліки життя в столиці. Порівняльний аналіз життя в столиці та інших містах України.
8. Проблеми великих міст (транспорт, довкілля, злочинність, міграція тощо). Заходи, що треба вжити для вирішення цих проблем. Перспективи розвитку мегаполісів у світі.
9. Основні кліматичні зони. Кліматична зона України. Зміни клімату, що відбуваються останнім часом та їх наслідки.
10. Улюблена погода. Принцип створення прогнозу погоди, відсоток його точності та вірогідності. Прогноз погоди на найближчий час.
11. Відображення характеру, поведінки, настрою людини за допомогою одягу. Стилї одягу, критерії при виборі одягу.
12. Специфіка догляду за свійськими тваринами. Проблеми, які можуть при цьому виникнути.

- Переваги та недоліки утримання домашніх улюбленців, ставлення до них в Україні та Великій Британії.
13. Проблеми виживання диких тварин у природі та шляхи їх вирішення. Аргументи за та проти утримання диких тварин у зоопарках. Ставлення до полювання, доцільність його заборони.
  14. Велика Британія з географічної та політичної точки зору. Відмінності в історії, побуті, звичках Англії, Шотландії, Уельсу та Північної Ірландії. Самобутність цих регіонів.
  15. Конституційна монархія Великої Британії. Культурні пам'ятки Лондона. Пріоритетні напрямки економічної діяльності Об'єднаного Королівства. Видатні особистості Великої Британії.
  16. Засоби масової інформації в Україні та країнах, мова яких вивчається. Переваги та недоліки телебачення. Вплив телебачення на формування суспільства. Роль та функції засобів масової інформації в суспільстві.
  17. Сполучені Штати Америки як федеративна держава. Природні скарби країни. Порівняння України та США в політичному, економічному та національно-культурному аспектах.
  18. Успіх кіноіндустрії в світі. Минуле кінематографу та його перспективи на майбутнє. Ставлення до цензури в фільмах та заборони перегляду певних фільмів дітьми.
  19. Театр у житті сучасної людини. Відмінності в ставленні до театрального мистецтва в Україні та в світі. Найбільш популярний вид театрального мистецтва сьогодні.
  20. Рівень медичного обслуговування в Україні та в світі (як на Заході, так і в країнах Третього світу). Хвороби, які є найбільш загрозливими для життя людини в сучасному світі, можливості їх лікування. Переваги та недоліки альтернативної та академічної медицини.
  21. Авіаподорож як необхідна складова життя сучасної людини. Сервіси аеропортів які сприяють покращенню авіаперевезень. Існуючі недоліки авіаперельотів. Заходи безпеки в сучасних аеропортах .
  22. Основні правила поведінки в аеропорту. Поради людині, яка хоче уникнути проблем при подорожі літаком. Процедури реєстрації, декларування, проходження митного контролю.
  23. Види готелів, відмінності між ними. Види кімнат та приміщень у готелях різних класів. Служби та персонал готелів. Вплив підвищеної цікавості до подорожей на збільшення кількості готелів у світі.
  24. Служби та відділи, що є доступними в готелях. Персонал, який обслуговує

мешканців готелю. Правила поведінки в готелі. Рівень обслуговування в готелях України та світу.

25. Порівняльний аналіз законодавчої влади США, Великої Британії та України.
26. Виконавча влада та засоби забезпечення прозорості уряду (на прикладі США та Великої Британії).
27. Повноваження та обов'язки голови держави в США, Великій Британії та Україні.
28. Виборча система в США та Великій Британії. Головні політичні партії цих країн.
29. Види правопорушень та градація покарань. Діапазон повноважень суддів у США.
30. Основні права обвинуваченого згідно з Конституцією США. Принципи та положення Декларації прав людини, прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 році.
31. Можливості та сучасний стан сільського господарства в Україні та Великій Британії.
32. Засоби масової інформації в Україні, Великій Британії та США. Спільності та розбіжності між цими країнами, які в даній сфері є найбільш значущими.
33. Ваш улюблений музичний жанр, історія його виникнення. Відомі композитори або виконавці цього жанру.
34. Сучасна мовна ситуація в світі, роль англійської мови. Суть суперництва дивергенції та конвергенції
35. Культурні традиції України та країн, мова яких вивчається. Національні свята України. Світські та релігійні свята країн, мова яких вивчається.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ

освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»

Питання з англійської мови

Теоретична фонетика

- Артикуляційна база англійської мови.
- Фонологічний аналіз звукової будови англійської мови.
- Проблема категорії роду та відміни іменника в сучасній англійській мові.
- Поняття граматичної категорії, граматичного значення та граматичної форми.
- Проблема категорій стану та способу дієслова.
- Проблема частин мови у сучасній англійській мові.

Історія англійської мови

- Германські мови та їх лінгвістичні риси.
- Спільна германська та класична давньоанглійська системи фонем у порівнянні.
- Фонологічні процеси у давньоанглійській мові та їх залишки в сучасній англійській мові.
- Іменні граматичні категорії у давньоанглійській мові та їх історичний розвиток.
- Форми дієслова у давньоанглійській мові та їх співвідношення з формами дієслова сучасної англійської мови.
- Історичний розвиток аналітичних форм дієслова в англійській мові.
- Історичний розвиток неособових форм дієслова в англійській мові.
- Лінгвістичні наслідки романського завоювання.
- Розвиток національної літературної англійської мови.
- Фонологічні процеси в мові й формування системи фонем сучасної англійської мови.

Лексикологія

- Мовна семантика. Типи значень. Зміна значення слова.
- Полісемія слова. Омонімія.
- Сталі словосполучення (фразеологічні одиниці). Джерела походження фразеологізмів.
- Розвиток англійської словникової бази (XII-XX століття).
- Типи запозичень у словниковому складі сучасної англійської мови.
- Словотвір. Продуктивні та непродуктивні засоби словотвору. Конверсія. Скорочення. Абревіатури.
- Стилiстична диференціяція словникового складу англійської мови.
- Непродуктивні засоби словотвору в сучасній англійській мові.

Теоретична граматики

- Граматичні категорії іменника: категорії числа та відмінку.
- Варіанти англійської мови. Англійська мова у США, Австралії.
- Артикль як засіб виразу категорії означеності/неозначеності. Сучасні тенденції у вживанні артикль у англійській мові.
- Загальна характеристика головних моделей англійського речення. Вторинна предикативність. Абсолютна конструкція та її варіанти.
- Поняття синхронія і діахронія в граматиці і лексикології.

Теорія та практика перекладу

- Еквівалентність перекладу. Поняття семантичної еквівалентності оригіналу і перекладу. Поняття типу еквівалентності.
- Практичні аспекти перекладу. Основні види перекладацьких трансформацій. Перекладацьке калькування.

Стилістика

- Фонетичні засоби стилістики. Стилістична фонетика, графо-фонеміка, графіка.
- Стилістична морфологія. Поняття виразного засобу і стилістичного прийому на морфологічному рівні.
- Поняття виразного засобу і стилістичного прийому на синтаксичному рівні. Виразні засоби синтаксису.
- Основні стилі мовленнєвої діяльності: офіційно-діловий стиль, науково-професійний стиль, публіцистичний стиль, літературно-розмовний стиль, фамільярно-розмовний стиль.
- Деякі основні категорії тексту та їх стилістичне використання. Лексичні виразні засоби і стилістичні прийоми. Книжкова та розмовна лексика.
- Стиль та значення. Типи значень у граматиці, лексикології та стилістиці.
- Стилістична семасіологія. Семасіологічні виразні засоби та стилістичні прийоми.

Орієнтована тематика проблемних питань та ситуацій

1. Визначні діячі країн, мова яких вивчається: політики, вчені, письменники.
2. Видатні особистості України: визначні письменники, поети, політики, діячі культури та науки.
3. Офіційні та релігійні свята країн, мова яких вивчається.
4. Людина та закон: правопорушення, взаємозв'язок моралі та права.
5. Проблема «батьків та дітей» сучасності.
6. Молодіжні організації в країнах, мова яких вивчається.
7. Мистецтво в житті сучасної людини.
8. Проблеми екології в Україні.
9. Педагогічна практика в школі. Пропозиції щодо вдосконалення педагогічної практики.
10. Система освіти в країнах, мова яких вивчається.
11. Телебачення і суспільство.

12. Роль та функції засобів масової інформації в суспільстві.
13. Роль студентства в суспільно-політичному житті України.
14. Екологічна небезпека в глобальному та місцевому масштабах.
15. Становлення України як держави. Духовне відродження України.
16. Прогресивні молодіжні організації в Україні.
17. Конституційна монархія Великої Британії.
18. Класична і сучасна музика в житті людини.
19. Кіно як вид мистецтва.
20. Театр в сучасному суспільстві.
21. Культурні пам'ятки Лондона.
22. Традиції та свята України.
23. Традиції та звичаї країн, мова яких вивчається.
24. Роль сім'ї у вихованні дітей.
25. Роль та місце вчителя у вихованні молодого покоління.
26. Роль школи у вихованні дітей.
27. Проблеми середньої і вищої освіти.
28. Система освіти в Україні.
29. Подорож літаком, морем, залізницею або машиною.
30. Вибір кар'єри. Моя майбутня професія.

Орієнтована тематика проблемних питань та ситуацій з турецької мови

1. Моє рідне місто.
2. Видатні міста Туреччини.
3. Плани на майбутнє.
4. Видатні люди з минулого Туреччини: Мевляна Джелаледдін Румі
5. Ахмет Єсеві - поет та філософ.
6. Історія кінематографу.
7. Ваш улюблений фільм.
8. Старовинні написи у святих місцях Туреччини.
9. Насреддин Ходжа та його оповідання.
10. «Стрес - хвороба нашого часу».
11. Роль Чарлі Чапліна в розвитку кінематографу.
12. Свято Навруз та його місце в культурі Туреччини.
13. Філософські роздуми героїв роману «Диявол в середині нас».

14. Моє хобі.
15. Як боротися з безсонням.
16. Культурні зв'язки Туреччини та України.
17. Образи роману Сабахаттша Алі «Диявол в середині нас».
18. Мевляна Джелаледдін Румі та його погляди на життя.
19. Професія вчитель та ваше відношення до неї.
20. Релігійні свята Туреччини.
21. Внесок радянських режисерів у розвиток світового кінематографу.
22. Які шляхи подолання стресу ви можете запропонувати.
23. Причини стресу, які виділяють науковці.
24. Навколишнє середовище.
25. Свята, які святкують в Туреччині та Україні.
26. Німе та звукове кіно.
27. Чи бачите ви себе в майбутньому в професії вчителя?
28. Здорова їжа як головний чинник здорового життя.
29. Моя улюблена книга.
30. Стамбул – місто контрастів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ

освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Питання з англійської мови

1. Артикуляційна база англійської мови.
2. Фонологічний аналіз звукової будови англійської мови.
3. Германські мови та їх лінгвістичні риси.
4. Проблема категорії роду та відміни іменника в сучасній англійській мові.
5. Мовна семантика. Типи значень. Зміна значення слова.
6. Полісемія слова. Омонімія.
7. Поняття граматичної категорії, граматичного значення та граматичної форми.
8. Проблема категорій стану та способу дієслова.
9. Проблема частин мови у сучасній англійській мові.
10. Сталі словосполучення (фразеологічні одиниці). Джерела походження фразеологізмів.
11. Граматичні категорії іменника: категорії числа та відмінку.
12. Варіанти англійської мови. Англійська мова у США, Австралії.
13. Розвиток англійської словникової бази (XII-XX століття).
14. Еквівалентність перекладу. Поняття семантичної еквівалентності оригіналу і

перекладу. Поняття типу еквівалентності.

15. Фонетичні засоби стилістики. Стилiстична фонетика, графо-фонемiка, графiка.
16. Типи запозичень у словниковому складi сучасної англiйської мови.
17. Стилiстична морфологiя. Поняття виразного засобу i стилiстичного прийому на морфологiчному рiвнi
18. Словотвiр. Продуктивнi та непродуктивнi засоби словотвору. Конверсiя. Скорочення. Абревiатури
19. Стилiстична диференцiацiя словникового складу англiйської мови.
20. Непродуктивнi засоби словотвору в сучаснiй англiйськiй мовi.
21. Поняття виразного засобу i стилiстичного прийому на синтаксичному рiвнi. Виразнi засоби синтаксису.
22. Основнi стилi мовленнєвої дiяльностi: офiцiйно-дiловий стиль, науково-професiйний стиль, публiцистичний стиль, лiтературно-розмовний стиль, фамiльярно-розмовний стиль.
23. Практичнi аспекти перекладу. Основнi види перекладацьких трансформацiй. Перекладацьке калькування.
24. Деякi основнi категорiї тексту та їх стилiстичне використання. Iнтегративнiсть тексту. Дискретнiсть/персональнiсть/iмперсональнiсть тексту. Установки на читача.
25. Артикль як засiб виразу категорiї означеностi/неозначеностi. Сучаснi тенденцiї у вживаннi артиклю в англiйськiй мовi.
26. Лексичнi виразнi засоби i стилiстичнi прийоми. Книжкова та розмовна лексика.
27. Загальна характеристика головних моделей англiйського речення. Вторинна предикативнiсть. Абсолютна конструкцiя та її варiанти.
28. Стилi та значення. Типи значень у граматицi, лексикологiї та стилiстицi.
29. Стилiстична семасiологiя. Семасiологiчнi виразнi засоби та стилiстичнi прийоми.
30. Поняття синхронiя i дiахронiя в граматицi i лексикологiї.

Орiєнтована тематика проблемних питань та ситуацiй

1. Визначнi дiячi країн, мова яких вивчається: полiтики, вченi, письменники.
2. Видатнi особистостi України: визначнi письменники, поети, полiтики, дiячi культури та науки.
3. Офiцiйнi та релiгiйнi свята країн, мова яких вивчається.
4. Людина та закон: правопорушення, взаємозв'язок моралi та права.
5. Проблема «батькiв та дiтей» сучасностi.

6. Молодіжні організації в країнах, мова яких вивчається.
7. Мистецтво в житті сучасної людини.
8. Проблеми екології в Україні.
9. Педагогічна практика в школі. Пропозиції щодо вдосконалення педагогічної практики.
10. Система освіти в країнах, мова яких вивчається.
11. Телебачення і суспільство.
12. Роль та функції засобів масової інформації в суспільстві.
13. Роль студентства в суспільно-політичному житті України.
14. Екологічна небезпека в глобальному та місцевому масштабах.
15. Становлення України як держави. Духовне відродження України.
16. Прогресивні молодіжні організації в Україні.
17. Конституційна монархія Великої Британії.
18. Класична і сучасна музика в житті людини.
19. Кіно як вид мистецтва.
20. Театр в сучасному суспільстві.
21. Культурні пам'ятки Лондона.
22. Традиції та свята України.
23. Традиції та звичаї країн, мова яких вивчається.
24. Роль сім'ї у вихованні дітей.
25. Роль та місце вчителя у вихованні молодого покоління.
26. Роль школи у вихованні дітей.
27. Проблеми середньої і вищої освіти.
28. Система освіти в Україні.
29. Подорож літаком, морем, залізницею або машиною.
30. Вибір кар'єри. Моя майбутня професія.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антипова А.А. Система английской речевой интонации. – М., 1979.
2. Аракин В.Д. История английского языка. – М., 1985.
3. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка: (Стилистика декодирования): Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. "Иностр. яз.". – 3-е изд. – М.: Просвещение, 1990. – 300 с.
4. Бархударов Л. С. Очерки по морфологии английского языка. М.: Высшая школа, 1973.
5. Бухбиндер В.А. Основы методики преподавания иностранных языков. – Киев: Вища школа, 1996.
6. Гапонів А. Б., Возна М. О. Лінгвокраїнознавство. Англomовні країни. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 463с.
7. Гез Н.И. Методика обучения иностранным языкам в средней школе. – М.: Высшая школа, 1992.
8. Грызулина А.П. Хрестоматия по методике преподавания английского языка. – М.: просвещение, 1993. – 158 с.
9. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 224 с.
10. Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. Стилiстика англійської мови і дискурсивний аналіз. Учбово-методичний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 240 с.
11. Зайцева С. Д. Англия в далёком прошлом (Early Britain). – М.: Просвещение, 1975. – 254с.
12. Зацний Ю. Сучасний англomовний світ і збагачення словникового складу. – Львів: ПАІС. – 228 с.
13. Зиндер Л. Р. Общая фонетика. - Л., 1979.
14. Иванова И.П., Чехоян Л.П. История английского языка. – М.: Высш. шк., 1976. – 319 с.
15. Колкнер Я.М. Практическая методика обучения иностранному языку. – М.: Academa, 2000. - 259 с.
16. Кунин А.В. Английская фразеология. - М.: Высш. шк., 1970.
17. Кухаренко В.А. Интерпретация текста: Учебник для студентов филологических специальностей. – 3-е изд., испр. – Одесса: Латстар, 2002.
18. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англійської мови. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 272 с.
19. Кухаренко В.А. Практикум з стилістики англійської мови: Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 160 с.
20. Маслыко Е.А. Настольная книга преподавателя иностранного языка. – Минск, 2004.
21. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. – Київ: Ленвіт, 2003. – 320 с.
22. Ніколаєва С.Ю. Практикум з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах (на матеріалі англійської мови). – К: Ленвіт, 2003. – 296 с.
23. Панова Л.С. Обучение иностранному языку в школе. – К.: Рад. шк., 1999. – 143 с.
24. Почепцов Г. Г. Теоретическая грамматика современного английского языка. - М.: Высшая школа, 1981.
25. Раевська Н.М. English lexicology. - К.: Вища шк., 1971.
26. Расторгуева Т.А. История английского языка. - М.:Высш. шк., 1983. –347 с.
27. Скалкин В.Л. Коммуникативные упражнения на английском языке. – М.: Просвещение, 1993. – 123 с.
28. Скалкин В.Л. Обучение диалогической речи. - К.: Рад. шк., 1999. – 157с.
29. Скалкин В.Л. Обучение монологическому высказыванию. - К.: Рад. шк., 1993. – 118 с.
30. Скляренко Н.К. Обучение речевой деятельности на английском языке в школе. - К.: Рад. шк., 1998. – 150 с.

31. Скребнев Ю.М. Основы стилистики английского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: ООО «Издательство Астрель», 2003. – 221 с.
32. Смирницкий А. И. Морфология английского языка. - М.: Изд-во лит-ры на ин. яз., 1959.
33. Смирницкий А. И. Синтаксис английского языка. - М.: Изд-во лит-ры на ин. яз. 1957.
34. Смирницкий А.И. Хрестоматия по истории английского языка. – М., 1953.
35. Соколова М.А. English phonetics. A theoretical course. - М.: Высшая школа, 1991.
36. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: Базовый курс лекций: Пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е. Н. Соловова. – М.: Просвещение, 2002. – 239с.
37. Стилистика английского языка: учебник / А.Н. Мороховский, О.П. Воробьева, Н.И. Лихошерст, З.В. Тимошенко. – К.: Вища шк., 1991. – 272 с.
38. Тарнопольський О. Б., Склярєнко Н. К. Стандарти комунікативної поведінки у США: посіб. для студ. старш. курс., які вивчають англійську мову як спеціальність. Друге видання, виправлене і доповнене – К.: “Фірма “ІНКОС”, 2003. – 208 с.
39. Уфимцева А.А. Лексикология // Теоретические проблемы языкознания. - М.: Наука, 1968.
40. Холодіна О.Д. Навчально-методичні вказівки з “Країнознавства” (Об’єднаного Королівства та США). – Херсон.: Видавництво ХДУ, 2004. – 80 с.
41. Чейф У. Л. Значение и структура языка. - М.: Прогресс, 1975.
42. Языкова Н.В. Сборник задач по методике преподавания иностранных языков. – М.: Просвещение, 1997. – 263 с.
43. An Outline of American History. - USA: US Information Agency, 1990.
44. Arnold I. The English word. - М.: Higher School Publishing House, 1973.
45. Blake N. F. A History of the English language. – L.: Macmillan Press, 1996. – 382 p.
46. Bowen T., Marks J. Inside teaching. – Oxford: Macmillan Education, 2005. – 176 p.
47. Britain's Monarchy. A Factual Guide. - London, 1995.
48. Britain's System of Government. - London: Foreign and Commonwealth Office, 1995.
49. Brown S. Listening to spoken English. - М., 1984.
50. Education in Britain. - London: Foreign and Commonwealth Office, 1996.
51. England: History, Geography, Culture. - Kiev, 1976.
52. Fries C. The structure of English. -NY: Harcourt. Brace. 1992.
53. Ginzburg R., Khidekel S. A course in modern English lexicology. - М.: Higher School Publishing House, 1966.
54. Ilyish B. History of the English language. – Leningrad, 1973.
55. Ilyish B. The structure of modern English. - L.: Просвещение, 1971.
56. James O'Driscoll. Britain. - Oxford: Oxford University Press, 1997.
57. Klippel F. Keep talking. – Cambridge: CUP, 2005. – 202 p.
58. Leontyeva S. F. A theoretical course of English. - М. 1988.
59. McCrum R., Cran W. The story of English. – L.: Penguin Books, 1993. – 394 p.
60. McDowall Britain in Close-up. – Harlow: Longman, 2000. – 208 p.
61. Morgan K. O. The Oxford Illustrated History of Britain. – Oxford, New-York: Oxford University Press, 1997. – 646 p.
62. O’Driscoll. Britain. – Oxford: Oxford University Press, 1997. – 224 p.
63. One-month in-service training course for English language teachers. – The British Council, 1999.
64. Parliamentary Elections in Britain. - London: Foreign and Commonwealth Office, 1994.
65. People in Britain. - London: Foreign and Commonwealth Office, 1996.
66. Rivers W. M., Temperby M. S. A Practical guide to the Teaching of English as a second foreign language. - New York: Oxford University Press, 2005. – 399 p.
67. Sharman E. Across Cultures. – Harlow: Longman, 2005. – 159 p.
68. Sweet H. A new English grammar logical and historical. - Oxford: Clarendon Press, 1998.

69. Verba L. History of the English language. –Vinnytsa: Nova Knyha, 2006.–293 p.
70. Wales K. A Dictionary of Stylistics. – London: Longman, 2001.
71. Webster's Seventh New Collegiate Dictionary. - Toronto: Thomas Allen, 1972.
72. Wood F. English verbal idioms. - L.: MacMillan, 1979.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З КУРСУ «ТУРЕЦЬКА МОВА»

1. Orhun çalışma ve ders kitapları 1 ve 2 - Ankara, 2009.
2. Hitit, çalışma ve ders kitapları 1 - Ankara, TÖMER , 2004.
3. Онiщенко Ю.О.Методичні рекомендації для контрольних та самостійних занять з турецької мови. – Херсон: ХДУ, 2004
4. Кузнецов П.И.Учебник турецкого языка. Начальный курс. – М.: ИД «Муравей-Гайд», 2000. – 400с.
5. Турецкий за три недели/ под ред Г.Эркан, С.К.Щека. – М.-К.-М., 2004. –82с.
6. Щека Ю.В. Интенсивный курс турецкого языка – М.: АСТ: Восток-Запад, 2005. – 733с.
7. Нуреддин Коч, Мехмет Хенгирмен. Вивчаємо турецьку. - 2. – Видавництво «Энгин». – Стамбул (на тур. мові),2004.
8. Гюркан Вурал. Турецька для іноземців - 2. – Видавництво «Оз Эйт Дер». – Стамбул (на тур. мові),2000.
9. Шереф Йылмаз, Халиль Асланташ.Турецька для іноземців – 1,2. – Видавеицтво «Сюрат»,2002.
10. Мехмет Энгирмен. Турецька граматика для іноземців. –Видавництво «Энгин». – Стамбул,2002.
11. Нуреддин Коч. Граматика Турецької мови. - Видавництво «Инкылап»,2000.
12. Тахсин Бангуолу.- Граматика Турецької мови . – Видавництво Турецької лінгвістичної спілки,2002
13. Дудина Л.Н. Турецкий язык. Практический курс. Учебное пособие. Изд. 3-е, испр.- М.: Ком Книга, 2005.
14. Resimli uygulamalı Türkçe – İngilizce sözlük – İstanbul,2000
15. Antalyadan tunaboyuna Türk dünyasında ortak motifler. – Türk tarih kurumu basımevi – Ankara,2001
16. Türk lehçeleri sözlüğü – Kültür Bakanlığı, Ankara,1992 - 2 cilt
17. Anadolu selçuklu sanatında. Gezegen ve burç tasvirleri. Ankara: Kültür Bakanlığı, 2002
18. Osmanlık fikri ve genç osmanlılar cemiyeti. Nevin Yazıcı. – Ankara: Kültür Bakanlığı, 2002

**Методичні рекомендації щодо оформлення відповіді на
державних іспитах**

1. Відповідь повинна бути ґрунтовною й одночасно конкретною.
2. Обміркуйте план відповіді й дотримуйтеся його під час розкриття змісту відповіді.
3. Теоретична частина відповіді повинна мати чіткі визначення законів, закономірностей, принципів, понять, термінів відповідно до змісту питання, що розкривається.
4. Кожне теоретичне положення повинно ілюструватися прикладами.
5. Практична частина відповіді передбачає наведення схем, малюнків, планів проведення дослідів та експериментів, конспектів уроків, позакласних заходів тощо.
6. Відповідь повинна ґрунтуватися на сучасних досягненнях сучасної науки.